

YSTADNATUR

NFY

40 år

Innehållsförteckning

YstadNatur Nummer 51 Höst 2013

Ledare.....	3
1973-1984	5
Varför just åkerklätt?.....	8
1985-1990	9
Kräftodling i Oxhagen? Lövgroda och lökgroda – hotade arter.....	13
Ett trettiotal nya småvatten – NFY:s största projekt!.....	15
1991-1999	17
2000-2005.....	23
2006-2012	28
Medlemsantalet 1988-2012	34
Goda exempel.....	34
Nästa nummers tema	35

Redaktion: Bert Rydhagen, Lisbeth Borgström, Ingrid Wilén, Raija Lanas och David Altengård

Grafisk form: David Altengård, kontakt@davidaltengard.se

Omslagsbild: Bilden är tagen av YN:s förra redaktör Sven Persson i Baldringe maj 1989. Kameran var en Olympus OM1, filmen Kodak T Max, framkallare D-76. Skannad idag på en Epson V700 samt lätt efterbehandlad i Adobe Lightroom

Styrelse:

Bert Rydhagen <i>ordförande</i>	0411 169 79	bert.rydhagen@telia.com
Raija Lanas <i>vice ordförande</i>	0700 44 78 16	raija.lanas@skola.sydgygym.se
Bengt Celander <i>sekreterare</i>	0411 174 39	bengtcelander@hotmail.com
Lisbeth Borgström <i>kassör</i>	0411 125 16	lisbeth.borgstrom@telia.com
Kurt Ivarsson	0411 188 07	ivarsson.kurt@telia.com
Helén Nilsson	0411 120 45	helen-n@telia.com
Margareta L Nørregard	0411 52 61 30	hage44@swipnet.se
Ingrid Wilén <i>suppleant</i>	0702 26 37 49	ingrid.viln@telia.com
Per Jersling <i>suppleant</i>	0761 25 30 00	per.jersling@folksam.se

Adress: NFY c/o Bert Rydhagen, Snapphanegatan 7, 271 36 Ystad **Plusgiro:** 17 06 11-8

Ordföranden har ordet

40-årsjubileum

Den 19 juni fick NFY vid kommunfullmäktiges möte ta emot kommunens miljöpris, det första som delats ut. Vi var några där och jag fick tillfälle att säga några ord till fullmäktiges ledamöter. Talet får inleda denna jubileumsskrift, eftersom det är alla Ni medlemmar som möjliggjort de insatser som föreningen gjort under årens lopp. Det är också Ni som ska garantera att NFY kan fortsätta verka för en god miljö.

NFY vill till Ystads kommun framföra ett stort tack för att vi fått äran att ta emot kommunens miljöpris, speciellt som de är det första som delas ut. År 2013 blir ett speciellt år eftersom föreningen också firar sitt 40-årsjubileum i år. 1973 bildades alltså Ystads Biologiska Förening och det är dessa 40 år, får jag anta, som ligger till grund för att vi får miljöpriset. Det är många som har gjort en insats i föreningen under dessa år, många duktiga och inspirerande exkursionsledare som lockat ut människor i naturen och inspirerat till fortsatt engagemang. Jag kan vittna, jag kom själv in i föreningen närmre tio år efter starten och blev fast. Några finns inte med oss längre, några sitter här i kväll och det är på sin plats

att uttrycka uppskattning för deras insatser.

Nu är väl inte tanken med ett miljöpris att bara se det som är historia utan att vi också i framtiden ska försöka sprida kunskaper om vår natur och verka för en god miljö. Vi har en rik natur i vår kommun. Det visas tydligt i det naturvårdsprogram som kom ut nyligen. Från sjölandskapet och backlandskapet i väst, hela vår kust till Hagestad-Sandhammaren i öst finns det fantastiska miljöer. Just nu har vi i det närmaste passerat spelsäsongen för grodor och våra trakter är unika i Sverige just när det gäller grodor.

forts. nästa sida

Men natur är inte bara en blommande äng eller en nyutslagen bokskog. Natur är hela vår livsmiljö och det märker vi först när något kommer i olag. När vilda bin och humlor minskar och med det pollinering av t.ex. fruktodlingar så märks det på skördarna. När fiskar flyr kustnära vatten. När sjöfåglar dör i våra skärgårdar, utan synbar anledning. När havsörnarna, som klarat sig igenom DDT och PCB-eran nu igen börjar få problem med nya kemikalier, då inser man att det finns en del kvar att göra.

Bara ett exempel på temat "att göra". Det finns ett EU-direktiv som säger att allt vatten i EU ska uppnå godtagbar kvalitet, från grundvatten, bäckar och åar till havsvatten.

Kontrollstationer finns, den första 2015. Vårt vatten kommer inte att klara det kravet. För att arbeta med detta har två vattenråd bildats för vår kommun. De har nyligen kommit i gång men avsikten är att de ska komma med idéer till kvalitetshöjande åtgärder och när de kommer till Er politiker med ansökan om medel är det viktigt att Ni har kunskaper och intresse för miljöfrågor och vill satsa på en god framtida miljö.

Vi i NFY är med och vill fortsätta vara med och arbeta för en god miljö. Vi säger än en gång : Ett stort tack för priset – och på återseende!

Bert Rydhagen

1973

22 september 1973 samlades några naturintresserade Ystadbor i Per Helsas gård för att försöka få igång en lokal naturvårdsförening. Initiativtagare var Göran Holmberg som spred budskapet i en notis i Ystads Allehanda.

Några andra av föreningens "fäder": Maja-Lena Nilsson, Kurt Ivarsson, Lennart Carlén, Hans Andersson, Paul Axelsson och Sven Larsson. Entusiaster från Trelleborgs Biologiska Förening var där och inspirerade.

Paul Axelsson såg tre delområden, som föreningens verksamhet borde omfatta: Att ordna exkursioner och innemöten, att vara remiss- och påtryckningsinstans i naturvårdsfrågor samt delta i inventeringar och dylikt.

Göran Holmberg valdes till ordförande och föreningen gavs namnet Ystads Biologiska Förening.

7 oktober Svamputflykt under Maja-Lena Nilssons ledning.

Ystads Biologiska Förening

Höstprogram 1973

Ystads Biologiska förening är en fristående ideell organisation som verkar för ett naturintresse. Vår verksamhet kommer att bestå av exkursioner med handledare, föredragshållare och annan verksamhet. Vi hoppas kunna täcka de flesta intressen och miljövård.

Vid starten den 22 september valdes en interimstyrelse bestående av fem personer.

Ordförande	Göran Holmberg	tel.	040- 21 44 39
Kassör	Sven Larsson	"	0411- 151 09
Sekreterare	Håkan Simonsson	"	0411- 155 51
PR	Kurt Ivarsson	"	0411- 136 91 (arb)
v ordf	Lennart Carlén	"	0411- 621 24

PROGRAMPUNKTER

- **Tisdagen den 30 oktober kl. 19.30** Österportskolan, ingång. Ge liv åt mörkelgravarna blir kvällens tema när landskapsarkitekten Runo Löwenmo från Kivik kommer hit.
- **Söndagen den 18 november kl. 08.30** Österportstorg. Tillsammans med Trelleborgs Biologiska Förening har vi idag en excursion till de avskrämda sjöarna. Vi kommer mest att titta på fåglar som gäss och rovfåglar, så en kikare behövs man. Bilägare kommer att ta med sig sina bilar.
- **Söndagen den 9 december kl. 09.00** Österportstorg. Skogens skötsel och avverkning är väldigt aktuellt i år. SMF (Naturskyddsförening) har skogen som tema i sin årsbok i år, även biologerna har gett ut en bok om skogen nämnd Skogsbruk och ekologi. Båda finns att få i bokhandeln. Vi vandrar i Snogeholms skogar längs en naturstig ordnad av skogsinformationsgrupp, som har Tom Sinding Larsen som representant.
- **Tisdagen den 15 januari 1974** Årsmöte. Ordinarie styrelse kommer att väljas, stadgar antas och program delas ut. En föredragshållare kommer att inbjudas. Tid och plats meddelas senare.

STYRELSEN

1974

Årsmöte 15 januari. Skottesalen var platsen för första årsmötet. Här samlades så pass många att man kunde välja Göran Holmberg till ordförande. Ansökan om anslutning till Svenska Naturskyddsföreningen beviljades.

Februari månad. Exkursion till Fyledalen i tät dimma. Framöver blev Trettondagslunken under ledning av Kurt Ivarsson en stående programpunkt.

De botaniska exkursionerna leddes av bl.a. Lilian Tallroth, Maja-Lena Nilsson och Dag Hansen. Platser som besöktes var Benestads backar, Örupskärret och Oxhagen.

Botanisk exkursion med Maja-Lena Nilsson.
Foto: Kurt Ivarsson

1977

YBF är numera lokalavdelning inom Skånes Naturvårdsförbund, som tidigare också var ansluten till Svenska Naturskyddsföreningen.

Föreningens intresse för Bergsjöholmsområdet får ett bakslag när Länsstyrelsen lämnar tillstånd till grustäkt inom den södra delen av skogen. Vi har i skrivelse framfört vår mening mot den planerade storsoptippen intill skogspartiet.

I en skrivelse till LS har vi betonat vikten av att Oxhagenområdet så snart som möjligt avsätts som naturreservat.

1978

Årsmöte. Almlövet, design Sigvard Nilsson, är ett pris som kretsen delar ut första gången vid årsmötet 1978 till Högestads Brandkår för deras insats att hålla vattennivån uppe i några uttorkningsshotade lövgrodepölar i Skogshejdan. Priset har också utdelats för insatser med syfte att återställa eller förbättra våtmarker. Markägare på Öja och Ingelstorps mossar, Länsmannamossen, Vallösa Madäng m.fl.

1983

Tioårsjubileet uppmärksammades med festligheter där film- och diabildvisning förekom. Exkursioner gick i jubileets tecken med Maja-Lena Nilsson som guide bland svampar. Även vandring i det blivande reservatet Oxhagen.

Åkerklätten hade premiärvisning i annonser inför jubileet.

25 april Folke Olsson, Svarte demonstrerar hur man anlägger en kompost och Bo Granberg berättar om små-kryp i sammanhanget.

20 augusti "Öppet hus" vid Marietorp i Sandskogen där speciellt handikapporganisationerna i kommunen inbjudits. Sigvard Nilsson, Dag Hansen, Bo Granberg, Bo Pettersson och Kurt Ivarsson var ciceroner.

Under årets vintermånader har Kurt Ivarsson med assistans av flera medlemmar regelbundet lagt ut foder åt örnarna i Krageholms- och Ellestadsområdet.

1984

Under året genomfördes en medlemsvärningskampanj i form av ett utskick till alla hushåll i Ystads kommun. Kampanjen medförde 61 nya medlemmar.

6 januari Örnlunken samlade 70-talet personer.

1 september En eftermiddagsutflykt till Marsvinsholmsskogen i Sven Nilssons och Linnés fotspår lockade ett 30-tal personer.

Ön Lübeck förklarad som naturreservat av Länsstyrelsen.

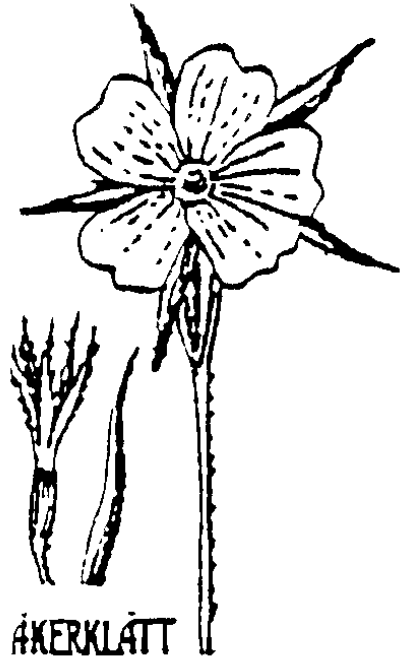
Ön Lübeck i Krageholmsjön. Foto: Paul Axelsson

Varför just åkerklätt?

*Åkerklätt, *Agrostemma githago*, räknas till åkerogräsen, eller räknades får vi säga eftersom den numera är utrotad i åkerlandskapet. Den är beroende av höstsådda grödor, eftersom fröet gror på hösten och utvecklas och blommar andra året. Det "gamla" jordbruket hade höstråg som en av grödorna i växtföljden och det passade klätten perfekt och den betraktades som ett svårt ogräs eftersom den dels gav brödet en besk smak, dels var giftig. Efter skiftena med vårsådda grödor, vallodling och så småningom växtgifter var klätten dömd till utrotning.*

När klätten valdes till vår symbol angavs den finnas bara på Gotland och Öland – och på vägkanter och i rasbranter vid Kåseberga. Vägkanterna "skyltades" så att de skulle klara Vägverkets slätter men nu har vi inte haft koll under några år. Dags för en insats! I Floran i Skåne anges den för några platser i Skåne men som "beständig" bara på Kåsebergaåsen. Sigvard Nilsson gjorde logotypen och lät också också tillverka silc screen-mallar för tryck på T-tröjor och tygkassar.

Naturvårdsgrupper. I slutet av 80-talet propagerade SNF för att bilda naturvårdsgrupper för att skapa intresse hos lokalbefolkningen för områden med intressant natur. Det skulle göra det lättare att få förståelse för att skydda hotad natur.

Det passade oss bra – vi hade några områden som vi ville ha skyddade, Ingelstorps och Öja mossar, Skarviken och Ystads Sandskog. Möten med markägare och närboende ordnades och för de båda mossarna ledde det till grävningar av småvatten. Skarviken fick vi arrendera och kunde se till att det kom betesdjur dit och igenväxningen hindrades och det fungerar än idag. Med en rik flora på ången som resultat.

För Sandskogsgruppen var målet en reservatsbildning. Vi intresserade YA och flera artiklar om skogen skrevs. Vi bjöd in experter från Skogsvårdsstyrelsen och Lunds Universitet och hade möten med Jakt- och fiskeföreningen. Allt ledde fram till ett offentligt möte med bl.a. politiker inbjudna. Inte långt därefter kom beslut från länsstyrelsen om att södra delen av Sandskogen skulle bli reservat. Jag är övertygad om att vårt arbete var den faktor som satte igång arbetet. Tyvärr ingick inte norra delen i reservatet men vi fortsatte att bearbeta kommunen och några år senare kunde Siv Bengtsson-Lindsjö, vår kommunekolog, söka fondpengar och förverkliga reservatsbildning även av norra delen. Sett på sikt var det inget dåligt resultat av gruppernas arbete.

Bert Rydhagen

1985

Åtminstone vid två tillfällen kombinerade vi nativvandring och gökotta. En del började på kvällen och slumrade de mörka timmarna på en lugn och behaglig plats. OBS liggunderlaget vid Paul Axelssons ryggsäck! I gryningen anslöt gökottefirarna. En oförlömlig sådan natt i Fyledalen drog en åskfront upp från Tyskland. Från vår sovplats kunde vi följa uppmarschen och fick så småningom uppsöka bilarna, där vi fick uppleva ett formidabelt blix och donder. Lagom till gökottan var den förbi och dimmorna steg ur marken i Skogshejdan – som sagt – oförlömligt! Foto: Bert Rydhagen

1986

Cykelexkursion ledd av Gunnar Brink. Här fixar Folke Olsson en punktering i Tosterups skog. Foto: Bert Rydhagen

1987

Årsmöte 26 februari. "Almlövet" överräcktes till Folke Olsson, Svarte. Bert Rydhagen väljs till kretsens ordförande.

2 maj Mycket fågel såsom brushane, rödbena, små- och storspov, skedand, bläsand, årtå m.fl. uppträdde på Ingelstorps ängar, där Kurt Ivarsson vägledde ca 40 deltagare.

17 maj Skånes Naturdag, tillbringade vi på Skogshejdan tillsammans med Färs Naturvårdsförening. Ett sextiotal

personer, bl.a. från handikapporganisationerna, följde Hans Olsson över betesmarkerna.

Skrivelser till Miljö- och hälsoskydds nämnden i Ystads kommun angående föroreningen av åarna i kommunen.

Under några år hade vi samarbete med handikapporganisationer, nu återupptaget igen. Då gjorde vi bl.a. utflykter till Kragholmsområdet, där vi kunde ta med även rullstolar. Foto: Bert Rydhagen

Ordförande Bert Rydhagen mitt i sällskapet på spaning efter flyttfågel oktober 1987.

Långresor har organiserats av föreningen några gånger, speciellt de första åren. Spanien, Jugoslavien, Polen och Danmark har besökts och på hemmaplan Västergötland och Öland. Bilden är från klitterlandskapet på västra Jylland 1987. Foto: Bert Rydhagen

1988

Trettondagslunk, mycket folk men lite fågel.

Årsmöte. Almlövet utdelas till Oscar Olsson, Skoghusets Enefälad.

9 april Rönjningsarbete på Skoghusets Enefälad hos Oscar Olsson.

7 maj Kurt Ivarsson ledde exkursion till Ingelstorps Ängar. 30 personer deltog. Enkelbeckasin, svartsnäppa, rödbena och rödspov var vad som siktades denna dag. Varm och soligt.

4 september Sandskogens dag. Fritidsnämnden organiserade och ett flertal föreningar deltog. Mellan 300 och 400 personer gick tipsrundan

10 september Besök i Örups almskog. Fredrik Schlyter gav en översikt över utvecklingen av almsjukan i skogen och framtiden diskuterades. Mer forskning krävs.

Örnutfodring har skett som tidigare med rapportering till Projekt Havsörn.

Skarviken. Snårestads byalags intresse för Skarviken har fortsatt i form av exkursioner och slätter.

1989

Trettondagslunken fick nytt utflyktsmål i Sövedsjöns södra ände.

Årsmöte Kurt Ivarsson visar bilder från Maldiverna.

Naturvårdsgrupper: Sandskogsgruppen och Naturlaget i Snårestad som fortsätter vara beredda att ta hand om ängen i Skarviken så snart Länsstyrelsen och markägare kommit överens om en skötselplan.

Katastrofhjälp Fåglar Vilt, KFV Ystad, startade som en studiecirkel inom NFY 1989. Det var Gunnar Brink som kontaktades av föreningens grundare, Sture Jönsson i Kristianstad. Förutom i studiecirkeln lärde vi tvätta oljeskadade fåglar på brandstationen i Kristianstad. Ett av de mera intressanta fallen var en kungsörn som vi hade och matade under våren 1990. När den skulle släppas tog vi med YA till Fyledalen men det ville sig inte. Örnen kom inte särskilt högt och landade bland en flock förvånade kor. Den bilden hamnade på förstasidan och vi fick fånga och ta med örnen hem igen. KVF Ystad finns fortfarande och har hunnit rehabilitera en hel del fåglar sedan dess och tar gärna emot nya medlemmar.

Gun Therkelsson tvättar en oljeskadad fågel på brandstationen i Kristianstad. Foto: Bert Rydhagen

1990

Årsmöte 27 februari Thorsten Nilsson visar naturbilder från Ystadtrakten.

9 september Sandskogens dag. Fritidsnämnden var huvudarrangör och ett flertal föreningar deltog. Stort deltagande från allmänheten.

Sammanträffande med markägare, limnolog och ornitolog, gräv-maskinist m.fl. i samband med utformningen av de nya våtmarkerna på Öja-Herrestads resp. Ingelstorps mossar.

Bo Granberg fortsätter sin artikelserie i YstadNatures januarinummer kring Myror. Intresset blev så stort för denna serie att ett häfte trycktes för försäljning.

Foto: Lisbeth Borgström

Augusti 1988 utkommer första numret av YstadNatur med Bert Rydhagen som ordf och Sven Persson som redaktör. Under Aktuell debatt skriver ordf. Rydhagen följande:

Kräftodling i Oxhagen? Lövgroda och lökgroda – hotade arter.

I Ingemar Ahléns bok "Faunavård" klassas båda som akut hotade och det står helt klart att deras tillvaro är högst osäker. Att både lövgroda och lökgroda är fridlysta spelar i sammanhanget mindre roll, vilket Boris Berglund vid flera tillfällen betonat. Om det inte finns lämpliga biotoper kommer de ändå att minska och så småningom försvinna.

Egentligen borde biotoperna fridlysas snarare än de enskilda arterna. Lövgrodans utbredningsområde, södra Skåne, kan delas i en östlig och västlig del, skilda från varandra genom Sturups flygfält, som ödelagt flera småvatten.

forts. nästa sida

Enligt Boris Berglund har den västliga populationen minskat kraftigt, med mycket få lekande grodor i år. Varför denna tillbakagång?

Lövgrodorna behöver för sin reproduktion små, grunda vattensamlingar i ett öppet landskap, eftersom dessa värms upp snabbt på våren. De vuxna grodorna behöver buskar och snår. Övervintringsplatserna kan ligga någon kilometer från det vatten där grodan lekt. Det verkar vara mycket viktigt att det finns många mindre vatten inom ett område. Ett stort vatten kan aldrig ersätta de många små. Detta skulle kunna vara en förklaring till att grodorna minskar i sydvästra Skåne, att kontakten mellan de olika vattnen försvåras.

Den nuvarande populationen av lövgrodor har sitt kärnområde i Baldringe – Fyledalen. Beteslandskapet med Skoghusets Enefäläd, Oxhagen, Svinahøjdan, Skogshejdan, Getryggarna m.fl. är ett idealiskt landskap för lövgrodan, förutom alla andra kvaliteter det har.

Enligt Boris Berglund är den damm i Oxhagen, där kräftor satts ut, den finaste lokalen i Nordeuropa för lövgrodereproduktion.

Med tanke på vad som sagts om lövgrodans krav på sin miljö är det

en nödvändighet att alla småvatten i området säkras mot förändringar. Redan 1977 förde Ingemar Ahlén fram dessa krav i ”Faunavård” i kapitlet om lövgrodan. Enligt uppgift har Naturvårdsverket också uppmanat Länsstyrelsen i Malmö att se till att dessa småvatten skyddas. Ingenting har skett!

Kräftgång på Länsstyrelsen.

När nu Ållskogs gård sökt om att få sätta ut 66.000 kräftyngel, samtidigt som man föreberett vattenståndshöjning, i ett fall – Svinahøjdan – med en dryg meter, innebär det en förändring som kan få konsekvenser för grodorna. Många frågor måste besvaras.

I YstadNatur Januari 1989 skriver ordföranden följande:

Nu krävs åtgärder! Lövgrodehotet på Ållskog.

Under hösten har signalkräftorna i lövgrodedammarna på Ållskogs gård aktualiserats i flera tidningsartiklar och ett TV program. Både själva utsättningen av kräftor och handläggningen av ärendet har ifrågasatts. Som vi ser är alla parter förlorare. Att naturvården är förlorare är de flesta experter ense

om. Men även markägarna kunde valt en bättre lösning.

Ystads Biologiska förening har, efter studier i litteratur om kräftor och deras påverkan på ekosystemen, efter samtal med forskare, formulerat en skrivelse till Länsstyrelsen i Malmö, Naturvårdsverket och Miljö och Energidepartementet. Vi kräver, på kort sikt, ett återställande av dammarna i sitt ursprungliga skick, och, på lång sikt, ett varaktigt skydd

för hela det centrala området för lövgrodor i Baldringe – Fyledalen. Vi yrkar också på reservatbildning för Oxhagen. Oxhagens natur- och kulturvärde är mycket stort, fullt jämförbart med Klostret, Glimmingehus eller andra väl omhändertagna kulturminnesmärken.

Bert Rydhagen

Ett trettiotal nya småvatten – NFY:s största projekt!

I slutet av 80-talet hade vi styrelsen en diskussion om att satsa på praktiska naturvårdsprojekt och i så fall vad det skulle vara. Just då var situationen för grodorna inte lysande så småvatten var ett område som vi fastnade för. Ett annat var naturbetesmarker som ledde till åtagandet i Skarviken, som jag inte tar upp mer om här.

Kurt Ivarsson hade kontakter på Ingelstors mosse och där bildades en naturvårdsgrupp med målet att hitta platser för grävning av småvatten. Kontakt med LRF-gruppen Öja-Herrestad ledde till att ytterligare projekt kunde planeras. För att göra allt rätt hade vi kontakter med ornitologer och

limnologer som tipsade om läge och utformning av vattnen för bästa resultat. Enkla ritningar på rutat papper visade sig duga på Länsstyrelsen och pengar söktes. Slutresultat: fem vatten på Öja mosse och två i Ingelstorp för knappt 100.000 kronor.

forts. nästa sida

Markägarna ställde upp och "donerade" marken till vattnen och alla fick som tack Almlövet, vår främsta utmärkelse "för praktisk naturvård".

Nu hade vi fått blodad tand. Planer gjordes upp för grävningar och rensningar av igenväxta dammar i Sövestad-Baldringeområdet, lövgrodans kärnområde. Tillsammans med Sten-Arne Bodeborn och Boris Berglund besökte Kurt Ivarsson och jag ett antal lämpliga ställen för grävande insatser. Vi hade också kontakt med NF i Färs eftersom flera bra platser låg inom Sjöbo kommun, på Syntelejes marker.

Samma procedur, ritningar på rutat papper, ansökningar om tillstånd och pengar, den här gången 250.000 kronor. Allt gick vägen och grävningarna kunde genomföras. Ett tjugotal vatten fick vi för de pengarna och det är en frestande tanke att den goda utveckling såväl lövgroda som klockgroda haft sedan dess till någon del kan bero på våra grävningar.

Finnamossen ligger vid Svarteån norr om vägen Svarte-Charlottenlund. En gång ett välbetat våtmarksområde med rikt fågelliv. Nu helt igenvuxet med vass och högörtvegetation. SKOF hade påbörjat något grävprojekt. Tillsammans med godset

och Siv Bengtsson-Lindsjö tittade vi på området och kom fram till att vi skulle gräva en uppsamlingsdamm så långt från ån som möjligt och låta alla dräneringar från området mynna där. I stället skars de av från att rinna ut i ån. Dammen skulle samla upp vattnet och fördela det in i det stora vassområdet, där näringsämnen skulle kunna deponeras eller genomgå en denitrifikationsprocess. Projektet genomfördes men jag har ingen koll på hur det ser ut i dag.

Ett projekt som skulle fylla ett eget kapitel är Länsmannamossen i Holahög. En igenslammad dränering bildade en mindre sjö. Som tömdes. Som fylldes igen med hjälp av en munk, som NFY var med om att bygga. Som tömdes igen av markägare. En följetong under ett antal år. Kanske kan en fortsättning komma???

Bert Rydhagen

Pågående grävning i Sövestad. Foto: Kurt Ivarsson

1991

12 mars Tygkassar syddes på Lancasterskolan för att kunna handla utan att använda plastkassar. Föreningens emblem pryder kassarna. Denna logotyp har framtagits av Sigvard Nilsson.

8 september Sandskogens dag arrangerades under Fritidsnämndens ledning.

14 september Svampexkursion med Astrid och Kaj Hansson som nya ledare.

Välkomsträff har hållits för nya medlemmar.

Siv Bengtsson-Lindsjö tillträder som kommunekolog den 1 september. Bert Rydhagen intervjuade i vårens nummer av YstadNatur.

I januari numret av YstadNatur in-formerar ordf. om Nytt liv i mossarna! Markägarna var mycket positiva och deltog i planeringsarbetet på båda platserna Öja mosse och Ingelstorps mosse.

Under februari månad genomfördes första etappen, två vatten på Ingelstorps mosse och två vatten på Öja mosse. Ett av de tidigare vattnen på Öja mosse utvidgades, ett större och två mindre grävdes, allt under

oktober månad. Det innebär att sju vatten grävts till en kostnad av knappt 100.000 kr.

Storspov Öja mosse. Foto: Kurt Ivarsson

1992

26 januari Träd utan löv studerades i Navröds mosse med omgivningarna under ledning av Gunnar Vinje.

10 juni Kommunekolog Siv Bengtsson-Lindsjö guidade ett 20-tal besökare på ett av sina smultronställen Hagestad – Sandhammaren.

NFY ingick avtal den 11 febr. med Charlottenlunds gods avseende betesmark vid Skarviken. Arrende 1.500 kr/år.

Tröjor med NFY:s symbol har tryckts och sålts.

Under årens lopp har föreningen anordnat resor till intressanta platser inom och utom Sveriges gränser.

1993

16 februari Stad och landprojektets arbete presenterades vid ett möte på Lancasterskolan med Håkan Mattsson, Peter Orup och Siv Bengtsson-Lindsjö som huvudtalare.

9 maj En fin sommareftermiddag med blommande snår var perfekt bakgrund till Ingrid Sarlöv-Herrlins redogörelse för sin forskning av den stora betydelsen de fullskiktade skogsbrynen har. Att Oxhagen är unik i sin mångformighet slogs än en gång fast.

4 september Jubileum. Föreningens 20 års jubileum firades med en exkursion genom Hagestads reservat. Eftersits i scoutstugan. Göran

Holmberg, initiativtagare till föreningen, mindes hur det hela en gång började.

12 september Sandskogens dag, för första gången i egen regi.

YstadNatars vårnummer innehåller ett reportage om "Fåglar som försvann" med bilder av Thorsten Nilsson. Här nämns skärfläcka, tofslärka, ortolansparv, svarthalsad dopping och svarttärna som slutat häcka inom vårt område.

Nya fåglar de senaste 25 åren är rosenfink, pungmes, korp, gräshoppsångare m.fl.

20-årsjubileum firades i Hagestads reservat . Från vänster: Åke Jönsson, Thorsten Nilsson, Bert Rydhagen, Göran Holmberg och Bengt Celerander. Foto: Gunnar Berntson

Projekt Skånes flora har inventerat Ingelstorps mosse under två somrar och av artlistorna framgår sådana rariteter som lökgamander och pipstäckra.

En lista över häckande och rastande fåglar har också sammanställts. Mossen bedöms som den viktigaste rastlokalen i denna del av Skåne för ett stort antal arter.

Skärfläcka. Foto: Thorsten Nilsson

1994

Årsmöte 22 mars Thorsten Nilsson tilldelas almlövet för sina insatser inom fågelskyddsarbetet. Maritta Ekenberg visar bilder och skildrar sitt besök på Falklandsöarna.

Inköp av mikroskop och en fladdermusdetektor.

Kurt Ivarsson utsågs av föreningen till kommunornitolog med uppgift att vara föreningens kontaktman med SkOF i ornitologiska ärenden som gäller Ystads kommun.

I Skarviken förbättrades stängsel inför årets betesgång. Ny elstängselapparat köptes. Folke och Nils Olsson grävde ett nytt vattenhål som höll sommaren ut. Röjningsarbete under Ängens dag gav gott resultat.

Studiecirklar om Projektet Stad och land i samverkan genomfördes. Gertie Pahlberg och Bo Granberg ledde cirkarna i Studiefremjandets regi.

Åse Eriksson spikar stängsel i Skarviken.
Foto: Gunnar Berntson

1995

17 februari träffades delar av NFY- Styrelsen, Erik Fröjer och representant för Studieförbundet. Erik Fröjer, Agenda 21 – ansvarig i Ystads kommun, redogjorde för vad som dittills gjorts i planeringen. En diskussion följde om vad olika parter kan göra för genomförandet av Agenda 21.

Årsmöte 22 mars Nektarinens förskola erhöll vårt miljöpris Almlövet och tackade med sång av lövgrodor. Kurt Ivarsson visade bilder från Hagestad-Sandhammaren området.

6 maj Kampanjdag för ”Mer natur där vi bor”. Vi delade ut broschyrer på Östergatan och informerade om kampanjen och vår verksamhet. Även fågelholkar såldes.

Under året har Botanikgruppen fortsatt inventeringen inför den nya Skånefloran under ledning av Gun Therkelsson och Gertie Pahlberg.

Småvatten och naturbeten har de senaste åren stått i förgrunden för styrelsens arbete.

1996

13 april Skrivelse till Länsstyrelsen i M-län angående blivande reservatet Fredriksberg med synpunkter på lämpliga tidpunkter för grävning.

20 april Samexkursion med alla kretsar i området SÖSK samlades för att studera vad som gjorts i anslutning till Nybroåns gamla åfåra i Nedraby. Med stort intresse följde ett 50-tal exkursionsdeltagare bl.a. Siv Bengtsson-Lindsjös redogörelse för projektet.

11 juni Ett nytt mål för en botanikexkursion presenterades i Sövestad hos Anna- Lena och Allan Gunnarsson. Förutom orkidéer fanns rikligt med tätört.

17 augusti För familjer med barn anordnas aktivitet vid Skridskodammen där Raija Lanås satt ut sorkfällor och barnen fick leta efter dem. I en av fällorna fanns en sork som vi släppte ut till allmän glädje.

Övrigt naturvårdsarbete

Grodgrävningarna i Sövestad-Baldringe har slutförts. Sexton större och mindre vatten har skapats och förhoppningsvis kan inte bara grodor ha glädje av dem. Att de fungerar som grodvatten visar årets livliga lövgrodekonsorter från dessa vatten.

1997

Under vintern och våren levererades stängselmaterial och vägbeläggning till några av markägarna.

Ingelstorps mosse, Hagestads mosse och Finnamossen är projekt som diskuteras under året.

Örnutfodringen var ovanligt intensiv på grund av den stränga vintern. Cirka tre ton kött har körts ut av främst Gunnar Brink och Kurt Ivarsson .

Tre föreläsningkvällar om miljöförstörelsen i Nigeria anordnades på Fredscaféet, där NFY var medarrangör.

För familjer med barn anordnades aktivitet vid Skridskodammen där Raija Lanas satt ut sorkfällor osv.
Foto: Lisbeth Borgström

28 juni Fredriksbergs mosse, öster om Eneborg i det nya reservatet ägnades en botanisk eftermiddag. Orkidéer finns men det speciella är stora tuvor med tranbär, en ovanligt sydlig förekomst.

7 september Sandskogens dag firade 10-års jubileum.

Florainventeringsgruppen rapporterar genom Gertie Pahlberg sammanfattar sommarens arbete. Förteckning lämnades över arterna i vårnumret av YstadNatur.

Under året övergick Sandskogen i kommunal ägo. Höstnumret av YstadNatur handlade om hur farhågorna bör diskuteras med föreningar som har verksamhet i Sandskogen. Av 20 inbjudna föreningar kom 8 till mötet.

”Faunan på Öja mosse och i Ystads Sandskog”, ett reportage av Kurt Ivarsson med bilder av Thorsten Nilsson, fyllde höstnumret med 20 sidor intressant läsning.

1998

26 april Fjällmossen i vårskrud. Kl 04.00 från Ystad.

23 maj Kretsloppet, en cykeltur i samarbete med Korpen. 20 personer deltar.

24 juni "I Gosselmans fotspår" i Benestads backar en kvällstur med H C Steiner som talar om områdets geologi. Floragruppen står för botanikkunskaperna. 60 personer deltog.

6 november 25-års jubileum med bildvisning i bibliotekets hörsal av Kurt Ivarsson "En jubileumskavalkad". Därefter enkel jubileums-måltid på Risselmagasinet

Studiecirkeln Handla miljövänligt har en aktion på Spara den 13-14 februari. Tema: Hur långt har din frukost åkt?

Gertie Pahlberg och Signe Olsson vid vår utställning "Hur långt har din frukost åkt?". Foto: Lisbeth Borgström

1999

4 mars Om gruvbrytning på Österlen. Göran Gustafson berättar om turerna kring planer för ev. framtida gruvdrift på Österlen. Lancasterskolan.

Årsmöte 24 mars Efter årsmötet berättar Christian Irhammar på temat Linné i Skåne. 250 år sedan Linné företog sin Skånska resa.

30 juni Linnédag i Ystad. Fornminnesföreningen och NFY gör gemensam sak för att erinra om blomsterkungen Carl von Linnés besök i Ystad den 30 juni 1749. Bergsjöholm blir platsen för föreläsningar och bildvisning, naturvandringar och trädplantering, utställningar och förplägnad.

12 september Sandskogens dag. NFY presenterar utnämningen av Evighetsträd.

Föreningen lämnar synpunkter på "Detaljplan för regementsområdet inom stadsdelen Sandskogen i Ystad". Föreslår en annan placering av idrottsplatsen än i omedelbar anslutning till Skridskodammen.

Med stöd av projektpengar fick vi nät runt Länsmannamossen för att förhindra grågässen att gå upp på grödan.

2000

Gunnar Brink som arbetsledare för laget. Vattennivån är nu återställd och med den fågellivet.

Floragruppen har slutfört sitt 10-åriga inventeringsarbete för den nya Skånes Flora. Gertie Pahlberg och Gun Therkelsson har hållit i inventeringen och skickat materialet till Lunds Botaniska Förening som står för sammanställningen.

1999 firades minnet av Linnés besök på Bergsjöholm under hans skånska resa 1749. Björn Holterman från Stiftelsen för Bergsjöhlms slott har lockat fram Carl von Linné (Sigvard Nilsson t.h.) och hans sekreterare Olof Söderberg (Bert Rydhagen) ur historiens dunkel. Bildvisningar, föredrag, plantering på "Trädgårds-holmen" och servering av äggkakor lockade många till jubileet.

6 februari Trettondagsslunken gick till området sydost om Sövdesjön men begränsades starkt av stormfällda träd. 50 personer följde vandringen. Få örnar.

26 mars I gråruggigt väder vandrade 20 personer på järnvägen i Fyledalen och över Trydeån. Nagelört och bergbräsma var vårfloran.

19 april Första Sandskogsvandringen samlade 30 personer. Bert Rydhagen redogjorde för NFY:s tankar om och arbete för en rikare Sandskog. Vandringen gick öster om Soldattorpet där skogen var märkbart påverkad av skogsmaskinernas upprensning efter stormen. Här hade man inte tagit hänsyn till löftet till NFY att spara högstubbar och fallna träd.

17 oktober Ett tiotal botanikintresserade samlades runt Maja-Lena Nilssons herbarium och studerade några växtfamiljer. Maja-Lena deltog själv och bidrog med minnen i samband med olika växter.

2001

4 juni Gökottan förlades i år till Ravlundafältet. Ett trettiotal morgonpigga personer fick mycket riktigt höra sommargyllingens djupa drillar.

11 augusti Exkursion till Sandhammaren med Mikael Sörensson och Henrik Johansson som ledare. Vi såg strimlus, bitbock m.fl. Praktnejlika och korskovall.

7 oktober Flyttfågelexkursion som vanligt för ca 40 personer. Konditori Lorry bjöd på vetebröd med äpple.

27 oktober Medlemmar i NFY tillsammans med Planteringsvännerna gjorde en insats för en framtida rikare Sandskog genom att plantera 150 hasselplantor i en glänta i östra Sandskogen, Hassellunden. Någon dag senare planterades 10 ek- och 10 avenboksplantor. Även denna gång bjöd konditori Lorry på fikabröd.

Grävning av småvatten vid Marietorps naturskola. Bidrag med 60 000 kr vardera från Region Skåne och Ystads kommun.

Vila efter sensommar röjning i Skarviken. Foto: Lisbeth Borgström

2002

14 april 10 år efter skapandet av småvatten på Öja mosse tog vi en titt på vad det blivit av dem. Vi kollade också om några flyttfåglar anlänt. Spovar, lärkor och starar var på plats.

23 maj Kvällsvandring i Bäckhalladalen. 60 personer hade kommit. Österlens NF ledde botanikvandringen. Kvällen avslutades med att lyssna på lövgrodekoncert vid ett av områdets småvatten.

16 juni Gökottan på Ravlundafältet lockade 25 morgonpigga som fick se ryttlande sommargylling.

2 juli Besöket i Skoghusets Enefälad samlade ett fyrtiotal deltagare och lantbrukaren Ing-Marie Olsson gick med och visade den nya infarten i området. Blomningen var gles men en del fåglar hördes. Hela miljön var en upplevelse.

21 augusti Hela 17 arbetsvilliga ängsskapare hade kommit till vår hassellund, där vi vill minska gräs och nässlor och få en blomsteräng. Kommunen slår gräset och vi räfsar ihop och sår ängsfröer.

NFY deltog i årets Ungdomsmässa 3-4 maj tillsammans med KfV. Grodrom och -yngel, mikroskop,

tävling mm skapade intresse hos ungdomarna.

Barnverksamheten kom igång tack vara Raija Lanas och Kerstin Nilsson.

NFY fick ett digert material att titta på i samband med planer på rekreationsområde på Gamla soptippen.

Kurt Ivarsson rapporterar i YstadNatur om Kornsparven i Skåne 2002. Minst 20 hanar hävdade revir i det aktuella området från Kabusakorset i väster till Hagestad mosse i öster.

Höbärgning i Hassellunden. Vålförtjänt fika och gott om fästingar. Foto: Lisbeth Borgström

2003

Årsmöte 19 mars Almnålen tilldelades Sven Persson för hans mångåriga arbete med YstadNatur

11 maj Heldagstur till Håslövs ängar med rödspov och brushanespel. 2003 är rödspovens år.

18 maj Natur och kultur förenas vid en exkursion till Andrarums alunbruk.

31 - 1 juni Bornholm i försommarens bästa tid i två dagar. Finn Hansen var vår kontakt på ön.

Barnfamiljerna kunde följa med på två utflykter: 23 februari letade vi spår efter djuren i snö och sand. 28 maj åkte vi till Skogshejdan och lyssnade och såg klockgrodor och lövgrodor en kväll.

Studiecirkel i Det skånska kulturlandskapet. Det var 2001 års årsbok i NF Skåne som blev vår kurslitteratur.

Gamla soptippen planeras och över-
siktplan är utställd på Biblioteket.
Vi i Naturskyddsföreningen motsatte oss en idrottsplats i Sandskogen men hade inget emot ett rekreationsområde men här fanns osäkra och tveksamma inslag.

26 september Jubileumsmiddag på Risselmagasinet. 30 år med Ystads Biologiska Förening/Naturskyddsföreningen.

13 oktober Jubileumbilder. Naturen i Ystads kommun. Kurt Ivarsson redovisade 30 år med kameran i Ystads natur. Norrreportskolans matsal.

19 oktober Bussutflykt tillsammans med grannkretsarna till Söderåsens nationalpark med Anders Malmqvist som guide, expert på skalbaggar och lavar.

Heldagstur till Håslövs ängar. Kerstin Andersson tittar i tuben och Gertie Pahlberg i kikare efter rödspov bl.a.
Foto: Lisbeth Borgström

2004

Årsmöte 17 mars avhålls i Östra skolans matsal. Gertie Pahlberg avtackas efter 25 år i styrelsen som kassör och botanikkunnig.

27 mars Tema närnatur med besök i Ringleddsparken och Nya vattentornen.

17 april Exkursion till Ingelstorps mosse. Brushanespel på mossen.

18 maj Tema närnatur vid Carlssons dammar. Siv Bengtsson-Lindsjö guidar oss.

24 juli Besök i Folkes trädgård i Svarte. Ekologisk odling.

29 augusti Heldagsutflykt till norra Skåne.

Under året uppdaterades vår hemsida av Robin Borgström som byggde om den i Dreamweaver miljö.

Gertie Pahlberg avtackas efter 25 år i styrelsen. Foto: LB

2005

Årsmöte 15 mars avhålls i Östra skolans matsal. Alfred Gustavsson förärades Almnålen för sitt arbete i föreningen.

Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna utkommer med sitt första exemplar

Vi efterlyser intresse för att starta studiecirklar.

Boken om Kristianstads Vattenrike utkommer.

Svartskulle är vårt senaste naturreservat. Skötselplan är fastställd under 2005.

Nyhet: Under april och maj gör vi varje torsdagskväll en tur i Sandskogen. 7 kvällar vandrade vi och avslutade vid Gamleå med korvgrillning. Femton personer kom till första Sandskogskvällen.

Malaisefällor i Sandhammaren.

Fågelinventering pågår.

2006

8 februari Bildvisning av Elisabeth och Bert Rydhagen som besökt Färöarna och Island.

8 april informerar Tomelillakretsen om "Inga tåg i Fyledalen"

7 maj Heldags exkursion i Kristianstads Vattenrike.

Vi söker efter en ny lokal efter många år i en källare på Lingsgatan.

Kretsen anmäler intresse att vara med i en referensgrupp med anledning av utbyggnadsplanerna för Ystads Hamn.

I Skarviken har vi byggt nya fångstfällor med hjälp av Gröna jobb.

Torsdagar i Sandskogen fortsatte under april och maj månad.

Gertie Pahlberg och Gudrun Ejlertsson stod för botanikkunskapen vid en vandring i Södra lunden i Krageholm. Foto: Lisbeth Borgström

2007

30 januari Föreläsning av prof. Kent Larsson "Klimatförändringar – inget nytt under solen". Norrreportskolans matsal.

Årsmöte 13 mars avhålls i Norrreportskolans matsal.

24 april avlider Sigvard Nilsson, Sövestad. Oxhagen och Skogshejdan levandegjorde han med sina berättelser vid många exkursioner ledda av honom.

27 juni Exkursion kring Carl von Linnés besök på Marsvinsholms slott 1747. Vi firar 300 års jubileet av hans födelse. Signe Bernkull Fogelberg är vår guide i parken.

Tisdagar i Sandskogen fortsätter under april och maj.

Vi får ny lokal i fd regementsområdet hos KFUK-KFUM scouterna.

Ny cirkel startar kring tekniska ting såsom kikare, kameror, hemsidor mm. Start 15 februari 2007.

2 september leder Mikael Sörensson, entomolog från Lund, exkursion i Hagestads naturreservat.

Mikael Sörensson visar på mycket intressant flora i Hagestads naturreservat. Mikael är entomolog vid Lunds universitet.
Foto: Lisbeth Borgström

Skarviken har varit ett kärt projekt i över 20 år. Många arbetstimmar men också många exkursioner har gått till denna pärla. Här hade vi inbjudit till "kosläpp". Foto: Bert Rydhagen

2008

2 januari avlider Maja-Lena Nilsson i en ålder av 97 år. Maja-Lena höll den första svampexkursionen i föreningen den 7 oktober 1973.

Senare under året avled Ada Grufstedt som också varit med från första början. Hennes kärlek till naturen vittnar många om.

Likaså avled Thorsten Nilsson som tagit hand om skadade fåglar på egen hand. Man saknar honom cyklande tidiga morgnar i Sandaskogen.

6 juni ordnades en bussresa till Öland fredag, lördag och söndag i två inhyrda mindre bussar.

Under året startade Botanikcirkel och Klimatcirkel.

2009

Under 2009 fick vi nytt utseende på hemsidan enligt SNF önskan med Helén Nilsson som webansvarig.

Årsmöte 17 mars avhålls i Norreportskolans matsal. Raija Lanans inväljs i styrelsen som v. ordf.

15 maj Sälgens år och vi låter Planteringsvännerna plantera en säl vid Skridskodammen. Till minne av Naturskyddsföreningen, riks, 100-årsjubileum.

23 augusti Cykelutflykt till Bergsjöholms gamla slott. Ett 100-årsjubileumsarrangemang.

Gökotta i Hagestads naturreservat. Margareta Lennartsson Nörregård berättar om Zimmermans skogvaktare hus. Foto: Lisbeth Borgström

7 – 26 september Under hösten pågick en Fototävling med utställning på Stadsbiblioteket.

27 september deltar vi tillsammans med Österlens Naturskyddsförening i en busstur till Limhamns kalkbrott där vi guidas runt nere i kalkbrottet av Mats Wirén.

18 oktober 100-årsvandring i västra delen av kommunen S. Vallösa – Katslösa. Birger Larsson och Kerstin Nilsson guidar.

27 oktober Östersjön: igår, idag och i morgon. Föreläsning av Lovisa Zillén, forskare för kvartärgeologi i Lund. Norreportskolans matsal.

Botanik- och Klimatcirkelarna fortsatte under året.

2010

31 januari Exkursion till Måkläppen.

Årsmöte 17 mars i Norreportskolans matsal. Almnålen förärades Signe Olsson och Åke Olsson för deras arbete med Skarviken

Fototävlingen vanns av Christopher Carlsson. "Trädet där uppe".

22 maj The international Day of Biodiversity, en ny internationell utflyktsdag som vi deltog i med kontroller på tre olika platser. Benestads backar, Fyeldalen och när grodorna började höras vid Hassle sjö. God anslutning en Pingstafton med 50 personer.

30 juni Tema "sandmarker" och vi får besök av Henrik Johansson som tidigare inventerat området Nybrofältet. 27 personer hade möjlighet att se dvärgserradellan som är en av hotade arter där.

Årets tema "skog" föranledde exkursioner i Hagestads naturreservat vid två tillfällen samt i Bergsjöholms området.

12 oktober föreläste Per Levenskog från Länsstyrelsen om åtgärdsprogram för hotade arter. Plats Norreportskolans matsal.

Klimatcirkel och Botanikcirkel fortsätter under året.

Naturfotocirkel startas.

2011

31 januari Kurt Ivarsson berättar om sitt arbete under några år med att genomföra ett åtgärdsprogram för att rädda kornsparven kvar i vår fauna. Lancasterskolan är platsen för bildvisning.

Årsmöte 16 mars avhålls i Norre-portskolans matsal. Vår redaktör för YstadNatur under 23 år Sven Persson avtackas. Ny redaktör är David Altengård.

17 april Exkursion till en ekhage söder om Bellinga Slott med Lennart Bengtsson, som arbetat med biotopskydd på Bellinga, som vandringsledare.

8 maj Heldagsutflykt per buss tillsammans med kretsarna i Simrishamn och Tomelilla. Besök i Kristianstads vattenrike och på Ivön.

21 maj Den internationella mångfaldsdagen firas med besök i Benestads backar, Fyledalen och avslutning vid Hassle sjö.

28 maj Per Levenskog guidar oss i Bergsjöholmsskogen och visar på lavar och mossor.

4 oktober Informationskväll med representanter från sex förvaltningar ställde upp och svarade på frågor

kring en hotande havsnivåhöjning. 25 deltagare.

8 oktober En torgaktion med Tomas Björnson från Klimatnätverket genomfördes. Längs Östergatan tågade klimatgruppen och målade en linje och delade ut flygblad om den förmodade framtida havsnivå-höjningen.

Klimatcirkel och Botanikcirkel fortsatte under året.

Hösten 2011 utkommer YstadNatur i ny upplaga med David Altengård som grafisk formgivare. Ny redaktion bildas med Bert Rydhagen, Raija Lanas, Lisbeth Borgström och Ingrid Wilén.

Cykelturen till Öja mosse och Åbergs trädgård
Foto: Lisbeth Borgström

Klimatgruppen ordnar aktivitet. Tomas Björnson från Sk NF är talare innan vandrigen börjar längs St. Östergatan för att visa på den förmodade framtida havsnivåhöjningen. Foto: Lisbeth Borgström

21 oktober var 18 personer i Skogshejdan och förfärades över vildsvinens framfart.

5 november visar Göran Gustafson sina bilder från Polen och berättar deras historia.

Botanik och Klimatcirkelarna pågår hela året.

2012

6 januari Trettondagslunken som är en årlig start på året gav i år en ovanlig upplevelse då 9 kronhjortar dök upp på Navröds mosse.

27 februari kunde vi lyssna och se bilder till Anna S Persson som doktorerat på humlor och bin i jordbrukslandskapet. 40 personer kom.

5 juni Årets naturnatt firade vi vid Snogeholmssjön tillsammans med våra grannkretsar. Det blev fladdermöss av olika arter när mörkret lagt sig.

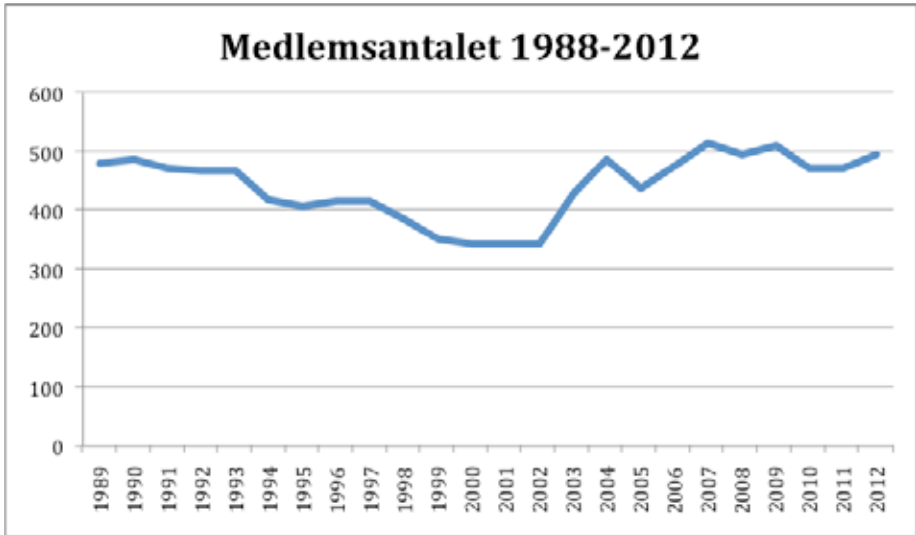
9 september Sandskogens dag har arrangerats i över 20 år. En årligen återkommande promenad med föreningar som visar sin verksamhet på olika kontroller.

Anna S Persson som doktorerat på humlor i odlingslandskapet berättade och visade bilder i Lancasterskolan. Foto: Lisbeth Borgström

Gunnel Persson m fl röjer inför betessäsongen. Foto: Lisbeth Borgström

Goda exempel

Torsdagen den 3 oktober anordnar Naturskyddsföreningen i Ystad ett seminarium i Knutssalen i gamla rådhuset med anledning av vårt 40-årsjubileum. Vår ambition är att erbjuda föreläsningar utifrån positiva och hållbara handlingar och idéer. Seminariet ska fungera som en mötesplats för flera olika intressenter.

Vi har bjudit in ett stort antal varierande entreprenörer och miljöintresserade människor som på ett smart sätt har lyckats genomföra sina goda idéer. Dessa idéer tycker vi bör spridas till våra politiker, tjänste-

män och företagare för att visa att det kan vara ekonomiskt att vara ekologisk. Syftet är att stimulera till nytänkande och till att ge ett mera positivt synsätt på miljöarbete.

Vi i Naturskyddsföreningen Ystad vill gärna inspirera istället för att i efterhand klaga på planer och verksamheter.

Hållbar utveckling kan ske inom många olika sektorer. Vi har valt att bjuda in föreläsare från följande: ekologisk produktion, byggnation, energi, konsumtion, vatten och

avlopp och biologisk mångfald. Vi har försökt att hålla oss till exempel i vår egen omnejd i görligaste mån, men det finns några föreläsare från övriga Sverige som vi hoppas tackar ja till vår inbjudan, som tex Mattias Klum som med sina bilder, filmer och sitt engagemang jobbar hårt för bevarandet av våra arter. Ett annat långväga exempel är Annika Axelsson som tröttnade på att det inte fanns ekologiska kläder så hon startade en egen fabrik på Sri Lanka. Där upptäckte hon att hon måste vara med och reformera textilanställdas arbetsvillkor.

I skrivande stund vet vi inte vilka föreläsare som tackar ja, men vi lovar ett spännande program, där man har möjlighet att lära sig mer om hur man kan odla ekologisk, att man

kan utvinna biogas ur restprodukter, att det likväl som fjärrvärme går att utvinna fjärrkyla. Vi tror på alternativ till fossila bränslen och vi vill visa hur man kan bygga energisnålt och hur man kan utnyttja solceller i större sammanhang. Vi har med exempel på hur man kan utvinna omega-3-oljor ur alger och hur alger kan användas som avloppsrening. Vi vill visa på alternativa lösningar gällande vatten och avlopp. Sist men inte minst vill vi visa vilka goda exempel som har skett med hjälp av naturvårdande insatser.

Föreningens medlemmar hälsas välkomna. Seminariet börjar klockan 09.00 och håller på till 16.00. Pga ett begränsat antal platser vill vi gärna att ni föranmäler er till vice ordförande Raija Lañas.

Nästa nummers tema

För nästa nummer har vi en idé att presentera våra ”smultronställen”. Vi tänker oss då inte sådana som är allmänt kända, Fyledalen, Skogshejdan, Sandhammaren (som vi f.ö. funderat på att göra ett speciellt nummer om) utan mer okända platser, som vi återvänder till. Vi vill gärna ha förslag, beskrivningar, så inventera Era utflyktsmål i naturen och hör av Er till oss, så kanske vi kan sprida kunskapen till andra intresserade. Gör slag i saken och kontakta oss. Telefonnummer och e-postadresser finns i YN sid 2.

Ett **STORT TACK** till våra generösa läsare. Vi hoppas på fortsatt generositet och ska använda Era gåvor på bästa sätt.

Bygdebonus

Bygdens framtid är vår gemensamma framtid. Därför kommer vi att fortsätta återinvestera en del av vår vinst här. Alla våra kunder bidrar till lokal tillväxt.

Läs mer på www.sparbankensyd.se

Sparbanken Syd

YSTAD SIMRISHAMN TOMELILLA KIVIK BORRBY MALMÖ

Fotlisan

Fotvård - Medicinsk, auktoriserad fotterapeut.

Eva Hultberg

Tel 0411-177 50

Jag finns på Lurendrejargränd 1 (bakom Sagahuset).

Handikappvänligt

Hur mår dina fötter?

Jag erbjuder
medicinsk fotvård
i min nyrenoverade
handikappanpassade
salong

**Välkommen
att ringa för
tidsbokning!**

Kristina Persson

Dipl. Med. Fotvårdsspecialist

*Kyrkogårdsgatan 17 B
271 31 Ystad*

0702-01 97 01

Allt för Dina husdjur

YSTADS ZOOLOGISKA

Tegnergatan 1, Ystad
Tel 0411 - 163 85

VÄLKOMMEN TILL

**STANS AUKTORISERADE
HÄLSOBUTIK**

STORTORGET 12
YSTAD
Tel 0411/109 69

FISKE SPORTBODEN

— ALLT INOM FISKE OCH FRITID —

Fiske och Sportboden har satsat ännu mer på friluftslivsprodukter.

Vi säljer Haglöfs, Pinewood, Didriksson, Merrell, Salomon, Viking, Tretorn m. fl.

Hjärtligt Välkomna

Medlemsbilder

Hassellunden - Lisbeth Borgström

Gulspurv - Marie Malm, Österports gymnasiet

Spovsnäppa och Kärrsnäppa - Kjell Södervall
Vinnarbild i vårens Fototävling

Lövgroda - Magnus Isaksson

Nästa nummers tema:
Smultronställen

